

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Harsia, P. & Järventausta, P. (2022) Sähkön säästäminen ja kulutuksen ajoitus ovat "pikalaastareita" - tarvitaan muutoksia hinnanmuodostukseen EU-vetoisesti. Lempäälän-Vesilahden sanomat, 2022:52.

JULKAISTU Lempäälän-Vesilahden Sanomat, Lukijan mielipide-palstalla 28.12.2022

Kannanotto LVS-artikkeliin ja mielipidekirjoituksiin

14.12.2022 Sähkömarkkina on rikki

15.12.2022 Sähkömarkkina tarvitsee korjaussarjan

Sähköenergian hinnan raju muutos on saanut aikaan värikkään keskustelun ja melkoisen yksiviivaisia ja populistisiakin ratkaisuehdotuksia koskien niin sähkön tuotantomuotoja, energiamarkkinoita, eri toimijoiden ylisuuria voittoja tai erilaisia tukimuotoja. Kuitenkin energiakriisin, johon sähkön riittävyys ja korkea hinta liittyy, lisäksi on meneillään suuri energiamurros, joka on yksi merkittävä osa vihreää siirtymää ja globaalia ilmastomuutoksen hillintää.

Energiakriisin taustana on Euroopan riippuvuus fossiilisesta, usein venäläisestä, energiasta, ei vihreä siirtymä. Ukrainan sota on nyt tuonut päivänvaloon ne haasteet, mitä näihin energiaratkaisuihin on liittynyt. Venäjän manipulaatio maakaasumarkkinoilla alkoi jo itse asiassa ennen Ukrainan sota. Sähkö- ja laajemmin energiapulaan vaikuttavat myös kuivuuden aiheuttama vesipula, Saksan ydinvoimapäätökset ja pitkät voimaloiden huoltoseisakit.

Alkaneena talvena meillä on käytössä vain rajalliset mahdollisuudet. Sähkön säästäminen, kulutuksen ajoitus ja kohtuuttoman sähkölaskun saavien auttaminen ovat nyt ”pikalaastareita”. Pidemmällä aikajänteellä tarvitaan muutoksia mm. sähkömarkkinoiden hinnanmuodostukseen, mutta sen pitää tapahtua EU-vetoisesti yhteisillä eurooppalaisilla sähkömarkkinoilla.

Samaan aikaan pitää pikaisesti ryhtyä toimenpiteisiin, joilla energiamurros, jossa sähköllä on keskeinen rooli, saadaan hoidettua. Tämä edellyttää sekä päästöttömän tuotannon lisäämistä, mutta myös energian loppukäytön muutostarpeiden ja mahdollisuuksien tunnistamista. Tähän liittyy esimerkiksi energiatehokkuustavoitteet, rakentamisen, kaavoituksen ja maankäytön ohjaus, kulutusjoustopuutteen luominen, liikenteen ratkaisut ja energiayhteisöjen kehittyminen. Laajasti tavoitteena on fossiilista energialähteistä poissiirtyminen, joka yksi keskeisiä toimenpiteitä ilmastomuutoksen hillinnässä.

Energiamurrokseen liittyy sekä teknologista kehitystyötä että poliittisia ja yhteiskunnallisia uudistuksia. Kaikki tämä edellyttää paljon uutta osaamista, tutkimusta ja kehitystyötä. Sähköalan tutkijoille energiamurroksen haasteet eivät tulleet yllätyksenä, vaan siihen liittyviä niin teknologisia kuin poliittisia ja yhteiskunnallisia näkökulmia on tutkittu vuosia. Yllätys vain oli se, miten rajusti tämä tapahtui.

Tampereen seudulla on merkittävää alan tutkimusta, koulutusta ja kehitystyötä. Tampereen yliopisto yhdessä Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa on jo vuosia tehnyt sähköistyvään energijärjestelmään liittyviä toimenpide-esityksiä ja viestittänyt niistä myös aktiivisesti päättäjille. Lempäälän Energia Oy on edelläkävijä ja on ennakkoluulottomasti ryhtynyt luomaan monipuolista energiayhteisökokonaisuutta sekä tekee hyvää yhteistyötä tutkimuslaitosten kanssa.

Mennyt vuosi on ennennäkemättömällä tavalla nostanut tietoisuuteen energian ja erityisesti sähkön merkityksen yhteiskunnan toimivuudelle ja kansalaisten elinympäristölle. Suurien haasteiden ratkaiseminen edellyttää laajaa yhteistyötä ja pitkäjänteistä toimintaa. Eduskuntavaalien läheisyys houkuttaa puolueita ja ehdokkaita tuomaan esiin muiden mahdollisia virhearvioita ja yksinkertaistamaan monitahoista kokonaisuutta. Kuitenkaan peruutuspeiliin katsominen ei ole ratkaisu tulevaisuuden haasteisiin.

Ja lopuksi. Kiitos Lempäälän lukiolle, kun saimme olla kertomassa kotikunnan nuorille 5.12.2022 sähköalan haasteista ja mahdollisuuksista. Harvoin on työstään saanut niin paljon hyvää palautetta.

Pirkko Harsia

yliopettaja, sähköinen talotekniikka

Tampereen ammattikorkeakoulu

Pertti Järventausta

professori, sähkövoimatekniikka

Tampereen yliopisto